

הם דיברו, וזה מה שרצו להגיד באמת

"העולם הזה" מגיש, כשרות לקוראים, את המכונה המשוכללת מספרי המדע-הבידיוני. לשמאלם של פסקים מקוריים מהנאומים, מביא "העולם הזה" את הפסק שהיה צריך להאמר, אם היו המתמודדים מסירים את הכפפות, מפיחים זה בזה את כל אשר על ליבם ולא מסתפקים רק ברמזים — הדברים שהם התכוונו באמת לאמור.

יצחק רבין, נאמו כיומוים הראשונים של הוועידה. פרס נאם שלושה נאומים ורבין רק שניים. המתמודדים התאימו עצמם לאווירה החגיגית של המועמד ולא "התנפלו" זה על זה, אך אנשי מיפדגה ותיקים יכלו לשמוע, מבין השורות, את ההתקפות האישיות שלהם.

לי לא היתה אמה מפורסמת כמו ליצחק רבין, שהכל זכרו לו חסדי נעורים וקידמו אותו בגללה (אמו של יצחק רבין, רוזה כהן, היתה חברת פועלי-ציון-שמאל, חברה בק"בוצה הבכירה של תנועת העבודה וגויברית סולל-בונה. פעמים רבות יש מוותיקי התנועה המכנים גם היום את רבין: 'בנה של רוזה כהן').

חברות וחברים, חלפו ארבעים שנה ויותר מאז זימן אותי ברל (כצנלסון), עליו השלום, אחרי שקרא רשימה שלי בעיתון במעלה של הנוער העובד — אין לי שום יחוס אחר...

שלא כמו יצחק רבין, שנאלץ ל-התפטר מהממשלה ומראשות ה-רשימה לכנסת התשיעית ביגלל חש-בון-הדולרים שלו ושל אשתו, אני נקי מכל רבב אישי.

אני יודע שאני לא נקי משגיאות, אבל אני נקי מכל רבב אישי.

אל תשמעו להשמעות של יצחק רבין, שאמר כי לא שירתו אף פעם בצה"ל, ושעובדה זו פוסלת אותי מלעמוד בראש הממשלה. רבין אמנם היה רמטכ"ל, אבל לי יש זכויות רבות במערכת הביטחונית, וגם ש-רתי בצה"ל.

מקיבוצי, אלומות, גויסתי למטה הה-נה, ואחר-כך לצה"ל, ואחר-כך לביטחון. 21 שנה שירתתי את ביטחון המדינה...

יצחק רבין, שהיה ראש-הממשלה בזמן מיבצע אנטבה, ניסה לגולל ממני, ש-הביטחון דאג, את התהילה של המיבצע.

...עם מוטה גור, עם מפקדים ואלופים אחרים, עם עובדי משרד-הביטחון ועובדי צה"ל, קם לנו כוח חדש, שאת שיא יכולתו המיבצעית ראינו במיבצע אנטבה...

אתם זוכרים כמה פעמים עמד ראש-הממשלה מנחם בגין וציטט מ-סיפורו של יצחק רבין את הקטעים שבהם השמיץ אותי. רבין נתן נשק בידי אויבי המיפלגה.

לממשלה שתקום אסור להיות תלויה בסייעתיות, שבמקום לבנות אמון — היא מפרה אותו על-ידי התקפות אישיות, שאחר-כך היריבים שלנו מצטטים אותם.

אתם יודעים שאני אבחר. השאלה היא באיזה רוב. אני קורא לכם לתת לי רוב מאסיבי.

אני פונה לכל הצירים. לא חשוב מאיזה מחנה כביכול. מחנות יחלפו. אני פונה ומבקש שתעניקו רוב מאסיבי לחבר שאתם רוצים שיעמוד בראש הצוות, כדי שהצוות יוכל לפעול.

שימעון פרס בנאום הניצחון שלו:

אל תשכחו שזכיתי ב-70%, ושהוא קיבל בסך הכל 28% עלובים.

אני מבקש את כל צירי הוועידה וכל חברה לשכוח דבר אחד, לשכוח את המיס-פר של 70 אחוז ו-28 אחוז. אנחנו 100 אחוזים.

שימעון פרס בנאום בישיבת הפתיחה:

השתנינו. נופע לפני הבוחר ללא יצחק רבין, אלא עם שימעון פרס.

וכשואלים אותנו את שתי שאלות ה-יסוד: האם השתניתם מאז הייתם בשיל-טון, ובמה אתם שונים מן השילטון הקיים? הבה נשיב על השאלה הראשונה, כי למדנו ליכחנו בדרך הקשה...

איפה היית אתה יצחק רבין, אחרי המפלה הגדולה! אתה נעלמת, למרות שהמפלה היתה במידה רבה באשמתך. אני עבדתי כדי לשקם את התנועה, ואתה לא תרמת מאומה לשיקומה של המיפלגה.

לאחר הבחירות התהלכו במחננו הייאוש והאכזבה... לא נכנענו. התחלנו לבנות את התנועה מחדש. בעמל נמלים, גרגיר לגרגיר. פנינו למקומות העבודה, לעובדי ישראל, לנציגיהם. פנינו לערי הפיתוח, לשכונות. פנינו למרצים, לסופרים, למשוררים ולאמ-נים. פנינו לסבים ולנכדים כאחד...

שמעון פרס, דקות אחדות לפני

שהמצביעים הלכו לקלפיות:

אני שיקמתי את המיפלגה, לא יצחק רבין.

חברות וחברים, בעצם יכולתי להגיד מי-שפט אחד הבוקר: היינו כולנו אמש בבנייני האומה בירושלים. מיפלגת העבודה שוקמה או לא?

איפה היה יצחק רבין כל הזמן הזה?

אני רואה הרבה חברים וחברות שזכיתי להכירם מקרוב בחודשים האחרונים, אחרי שבמשך שלוש וחצי השנים האחרונות עברנו יחד מסניף לסניף, מבית לבית, מסמינר לסמינר, כדי שלא לתת לסוכת מיפלגת-העבודה שנראתה כנופלת — ליפול... נדדתי יחד איתכם שלוש וחצי שנים, ימים וערבים, על פני כל הארץ...

אני כבר נבחרתי פעם. כבר הבעתם בי אמון. עכשיו יצחק רבין רוצה לקעקע אמון זה.

באתי לבקש אמון מחדש בכוחנו המ-שותף...

רבין התמוטט ערב מילחמת-ששת-הימים. הוא לא יכול היה לאושש את עצמו, ובוודאי שלא את ה-אחרים.

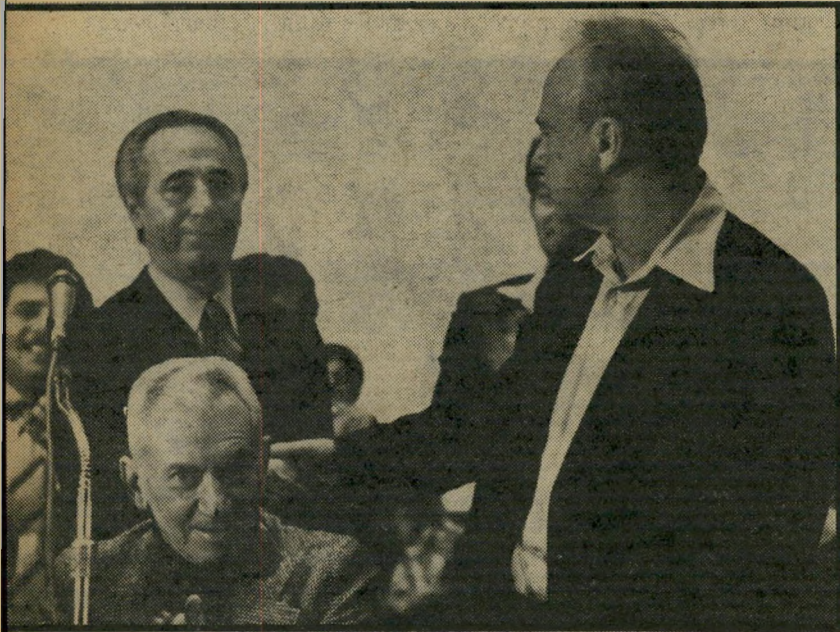
אני בין אלה שלא נפלו ברוחם ועמד בהם הכוח לאושש את רוחם של אחרים.

אך לא על יצחק רבין.

חברים, אין ביוגרפיה ללא שגיאות וללא טעויות. אני אומר זאת על עצמי.

רבין העליב אותי, אך אני הב-לגתי. לי היו את כוחות-הנפש שלא להיכנע לפרובוקציה. אני עמדתי ב-לחץ, אבל ליצחק רבין אין כוחות-נפש כאלה. אין הוא מסוגל לעמוד בלחצים, גם כשהמשימה העומדת בפניו אינה אישית אלא ציבורית.

עמדתי מול התפרצויות מבפנים, אבל האמנתי ואני מאמין כי עדיף האיפוק, עדיפה ההבלגה. אני מאמין בכלל שאין להלבין פני רע ברבים. אני מודה שהיו דרושים לי כוחות-נפש מרובים כדי שלא להיכנע לפרובוקציה, כדי שלא להיגרר לפנל-מוס קורץ. ידעתי שעמידה בלחץ היא תנאי למילוי המשימה, שאינה אישית אלא צי-בורית.

לחיצת-היד הנכפוייה: הפנים למצלמה